

บทที่ 3

ลักษณะของธุรกิจฟาร์มสุกรขุนมาตรฐานขนาดเล็ก

3.1 การผลิตและการจัดการฟาร์มสุกรขุน

3.1.1 ลักษณะของการเลี้ยงสุกร

การเลี้ยงสุกรในประเทศไทยสามารถแบ่งออกเป็น 3 ดังต่อไปนี้

1. สุกรพันธุ์ คือ การเลี้ยงสุกรเพื่อจำหน่ายเป็นสุกรพ่อพันธุ์ – แม่พันธุ์ (ระดับ PS) ในการนำไปผสมแล้วได้ผลิตเป็นลูกสุกรเพื่อใช้ในการเลี้ยงสุกรขุนต่อไป
2. ลูกสุกร คือ การนำพ่อพันธุ์ – แม่พันธุ์ (ระดับ PS) ไปผสมกับสุกรพ่อพันธุ์แท้ (พันธุ์คูร์โรค) เพื่อให้ได้ลูกสุกรสามสาย และนำไปเลี้ยงจนมีน้ำหนักประมาณ 12 - 25 กิโลกรัม จึงนำออกจำหน่ายเพื่อเลี้ยงเป็นสุกรขุนต่อไป
3. สุกรขุน คือ การนำลูกสุกรไปเลี้ยงเป็นสุกรขุนให้มีน้ำหนักตัวประมาณ 90 - 110 และจะจำหน่ายเป็นสุกรมีชีวิตเพื่อนำไปชำแหละที่โรงฆ่าสัตว์มาตรฐานเพื่อนำไปบริโภคต่อไป

3.1.2 ระดับของสายพันธุ์สุกร

ในการดำเนินธุรกิจฟาร์มสุกรนั้นจะมีการจัดระดับของสายพันธุ์สุกรไว้ดังนี้

1. ระดับปู่ทวดพันธุ์ (Grate Grand Parents Stock) เป็นสุกรพันธุ์แท้ที่มีการคัดเลือกพันธุ์ที่มีลักษณะดีและเด่นของสายพันธุ์นั้นไว้เพื่อเป็นพ่อ-แม่พันธุ์ในการผสมข้ามสายพันธุ์
2. ระดับปู่ย่าพันธุ์ (Grand Parents Stock) เป็นสุกรพันธุ์แท้ที่เป็นผลผลิตของสุกรระดับปู่ทวดพันธุ์และจะมีการคัดเลือกลูกสุกรที่มีลักษณะดีของแต่ละสายพันธุ์เพื่อเก็บไว้เป็นพ่อ – แม่พันธุ์ในการไว้ทดแทนในฟาร์มและผลิตลูกสุกรระดับพ่อ-แม่พันธุ์อีกระดับ
3. ระดับพ่อ – แม่ พันธุ์ (Parents Stock) เป็นสุกรที่เป็นผลผลิตของสุกรปู่ย่าพันธุ์ที่ต่างสายพันธุ์ระหว่างพ่อแม่พันธุ์ โดยสุกรระดับพ่อแม่พันธุ์จะถูกนำไปผสมกับ สุกรพันธุ์แท้ อีกพันธุ์หนึ่งเพื่อให้ได้ลูกสุกรสามสายพันธุ์และจะนำลูกสุกรนั้นไปเลี้ยงเป็นสุกรขุน

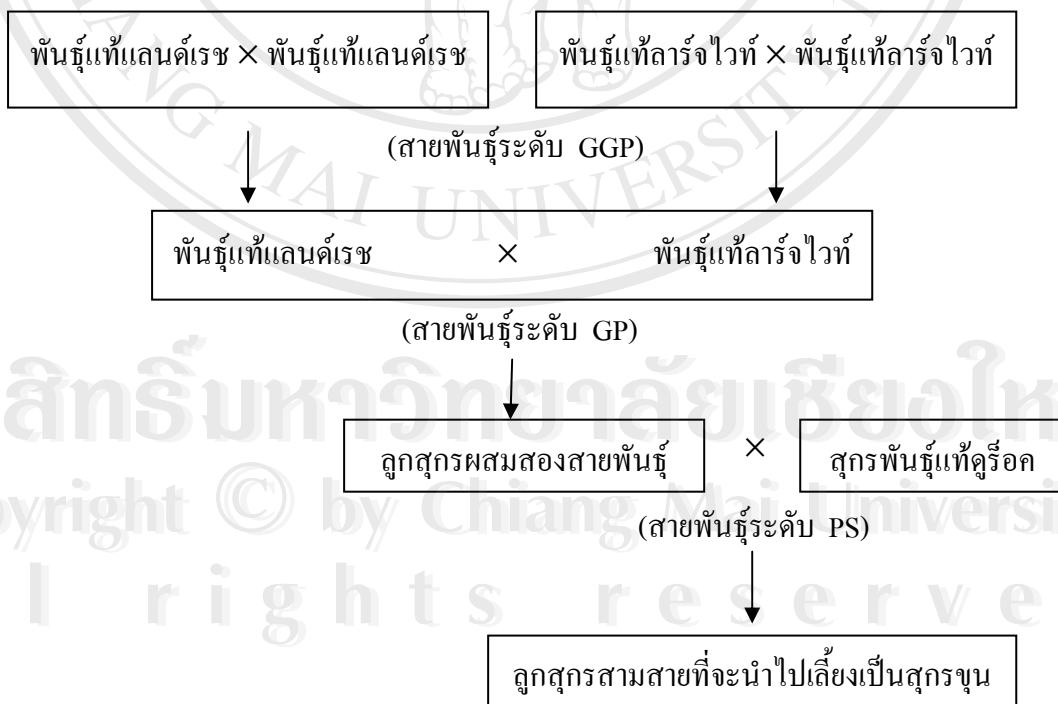
3.1.3 สายพันธุ์สุกร

สายพันธุ์สุกรที่เกษตรกรในประเทศไทยนิยมเลี้ยงจะมีอยู่ประมาณ 5 ถึง 6 สายพันธุ์ซึ่งในที่นี้ผู้เขียนจะนำมาเสนอเพียงสามตัวอย่าง ดังนี้คือ

1. **สุกรพันธุ์ลาร์จไวท์ (Large White)** เป็นสุกรสีขาวตลอดลำตัว ใบหูตั้ง หัวโตปานกลาง ลำตัวยาว แข็งแรง มีการเจริญเติบโตเร็ว ให้ลูกคอก เลี้ยงลูกเก่ง ลูกสุกรโตเร็ว เลี้ยงง่าย เหมาะสำหรับเป็นสุกรในการที่จะใช้เป็นสุกรพ่อแม่พันธุ์เพื่อผลิตลูกสุกรสองสาย

2. **สุกรพันธุ์แลนด์เรซ (Landrace)** เป็นสุกรพันธุ์ที่มีสีขาวตลอดลำตัว เหมือนสุกรพันธุ์ลาร์จไวท์ ใบหูกว้างพับปรกลงมาปิดตา มีลำตัวยาว หัวเล็ก จมูกค่อนข้างยาว กระดูกค่อนข้างเล็ก มีจุดดำเล็กน้อย ให้ลูกคอก เลี้ยงลูกเก่ง มีการเจริญเติบโตที่รวดเร็ว มีลำตัวยาวกว่าสุกรสายพันธุ์อื่นๆ จึงนิยมใช้เป็นพ่อแม่พันธุ์เพื่อผลิตลูกสุกรสองสาย

3. **สุกรพันธุ์ดูร์โรคเจอร์ซี (Duroc Jusey)** เป็นสุกรที่มีถิ่นกำเนิดในอเมริกา จะมีสีน้ำตาลแดงตลอดตัว (สีอาจจะอ่อนหรือเข้มต่างกัน) ใบหูเล็กเอียงไปข้างหน้า มีลำตัวหนาหลังโค้ง โตเร็ว แข็งแรงบึกบั่น สุกรพันธุ์นี้เลี้ยงลูกไม่เก่ง ให้ลูกไม่คอก จึงนิยมนำมาผสมในสายพ่อแม่พันธุ์

รูปที่ 3.1 แผนภาพแสดงการผสมข้ามพันธุ์เพื่อผลิตลูกสุกรสามสายพันธุ์

3.1.4 การจัดการสุกรขุน

ระบบการจัดการสุกรขุนนั้นในที่นี้จะกล่าวถึงการเลี้ยงสุกรตั้งลูกสุกรหย่านจนถึงขุนขาย (Wean to finish) โดยการซื้อลูกสุกรจากข้างนอกมาเลี้ยงขุนขายตั้งนั้นในที่นี้จะไม่กล่าวถึงการจัดการพ่อแม่พันธุ์

1. โรงเรือน คอก และอุปกรณ์

- ขนาดโรงเรือนขึ้นกับจำนวนที่จะรับเข้าเลี้ยง ซึ่งควรรับสุกรที่อายุต่างกันไม่เกิน 2 สัปดาห์
- ขนาดคอกควรมีพื้นที่เลี้ยงประมาณ 1 ตารางเมตรต่อตัว จำนวนที่เลี้ยงต่อคอกไม่ควรมากเกินไป
- พื้นคอกควรมีความลาดเอียงประมาณร้อยละ 3 เพื่อไม่ให้เกิดน้ำขัง
- ที่ให้อาหารควรเป็นรางยาวหรือถังอาหารอัตโนมัติที่กินน้ำควรมีจุกน้ำ 1 หัว ต่อสุกร 10 ตัว
- ส้วมสุกร เราสามารถฝึกให้สุกรถ่ายมูลเป็นที่ เพื่อให้สุกรและคอกสะอาด โดยไม่ต้องอาบน้ำสุกรและล้างคอกบ่อยๆ ทำให้ประหยัดน้ำและเกิดน้ำเสียน้อย ส้วมสุกรอาจทำด้วยวัสดุต่างๆ เช่น เหล็กเส้น ไม้ ปูนซีเมนต์ ขนาดกว้างประมาณ 80 เซนติเมตรและมีความยาว 120 เซนติเมตร สูง 10 เซนติเมตร วางไว้ตรงมุมคอกด้านใดด้านหนึ่ง ซึ่งจะทำให้สุกรไปถ่ายตรงส้วมเพราะสุกรชอบถ่ายของเสียพื้นที่ชื้นและและนอนตรงพื้นที่แห้งสบาย

รูปที่ 3.2 โรงเรือนสุกรแบบเล้าปิด (เล้า Evap)

รูปที่ 3.3 การใช้ก้อน Cooling Pad เพื่อให้ความเย็นภายในโรงเรียน

รูปที่ 3.4 พัดลมที่เป็นอุปกรณ์ในการดูดความเย็นเข้ามาในโรงเรียน

รูปที่ 3.5 โครงสร้างโรงเรือนพร้อมอุปกรณ์ในการติดตั้งเล้า Evap (a)

รูปที่ 3.6 โครงสร้างโรงเรือนพร้อมอุปกรณ์ในการติดตั้งเล้า Evap (b)

รูปที่ 3.7 โครงสร้างภายในโรงเรือนสุกรขุน

รูปที่ 3.8 การจัดคอกสุกรและทางเดินภายในโรงเรือน

รูปที่ 3.9 อุปกรณ์การให้น้ำสำหรับคอกสุกรขุน

รูปที่ 3.10 ลักษณะอาหารที่ให้สุกรขุน

2. การปรับสภาพโรงเรือน

สุกรที่รับเข้าในโรงเรือนสุกรขุนในระบบเลี้ยงลูกสุกรหย่านมจนถึงขุนขาย (Wean to finish) จะมีน้ำหนักเริ่มต้นที่ประมาณ 6 ถึง 8 กิโลกรัม การที่จะปรับสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมต่อความต้องการของสุกรนั้นจะแตกต่างกันออกไปตามขนาดและอายุของสุกร ในเบื้องต้นแล้วควรควบคุมให้ใกล้เคียงดังนี้

- อายุ (Week)	อุณหภูมิที่ต้องการ
4 – 6 Week	34 – 33 C ^o
7 – 12 Week	32 – 31 C ^o
13 – 16 Week	30 – 29 C ^o
16 – จีบขาย	28 – 27 C ^o

3. การให้อาหารสุกรในแต่ละอายุ

อายุเลี้ยง(Week)	ปริมาณอาหารที่ต้องการ (กก./ตัว/วัน) ให้กินเต็มที่ (Full Feed)
4 – 9 (Week)	
10 (Week)	1.22
11 (Week)	1.41
12 (Week)	1.58
13 (Week)	1.76
14 (Week)	1.82
15 (Week)	1.91
16 (Week)	2.00
17 (Week)	2.10
18 (Week)	2.20
19 (Week)	2.20
20 (Week)	2.20
21 (Week)	2.20
22 (Week)	2.20
23 (Week)	2.20
24 (Week)	2.20

3.2 มาตรฐานฟาร์มเลี้ยงสุกร

มาตรฐานฟาร์มเลี้ยงสุกรนี้ กำหนดขึ้นเป็นมาตรฐานเพื่อให้ฟาร์มที่ต้องการขึ้นทะเบียนเป็นฟาร์มที่ได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับได้ ยึดถือปฏิบัติเพื่อให้ได้รับการรับรองจากกรมปศุสัตว์ ซึ่งมาตรฐานนี้เป็นเกณฑ์มาตรฐานขั้นพื้นฐานสำหรับฟาร์มที่จะได้รับการรับรอง โดยมาตรฐานฟาร์มเลี้ยงสุกรนี้กำหนดวิธีปฏิบัติด้านการจัดการฟาร์ม การจัดการด้านสุขภาพสัตว์ และการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม

1) การจัดการฟาร์ม

- การจัดการโรงเรือน

โรงเรือนและที่ให้อาหารต้องสะอาดและแห้ง โรงเรือนต้องสะดวกในการปฏิบัติงานต้องดูแลซ่อมแซมโรงเรือนให้มีความปลอดภัยต่อสุกรและผู้ปฏิบัติงาน มีการจัดการโรงเรือนเตรียมความพร้อมก่อนนำโรงเรือนเข้า มีการทำความสะอาดโรงเรือนและอุปกรณ์ด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อโรคตามความเหมาะสม

- การจัดการด้านบุคลากร

ต้องมีจำนวนแรงงานอย่างเพียงพอ และเหมาะสมกับจำนวนสัตว์เลี้ยง มีการจัดแบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบของบุคลากรในแต่ละตำแหน่งอย่างชัดเจน บุคลากรภายในฟาร์มควรได้รับการตรวจสุขภาพเป็นประจำทุกปี ให้มีสัตวแพทย์ควบคุมกำกับดูแลด้านสุขภาพสัตว์ภายในฟาร์ม โดยสัตวแพทย์ต้องมีใบอนุญาตประกอบบำบัดโรคสัตว์ชั้นหนึ่งและได้รับใบอนุญาตควบคุมฟาร์มจากกรมปศุสัตว์

- การจัดการด้านอาหารสัตว์

คุณภาพอาหารสัตว์

แหล่งที่มา

ก. ในกรณีที่ซื้ออาหารเข้ามาจากผู้ขายต้องซื้อจากผู้ขายที่มีอนุญาตตาม พรบ. ควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. 2525

ข. ในกรณีที่ผสมอาหารสัตว์เองต้องมีคุณภาพอาหารสัตว์เป็นไปตามกำหนดตามกฎหมายตาม พรบ.ควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. 2525

การตรวจคุณภาพอาหารสัตว์

ควรมีการตรวจสอบอาหารสัตว์อย่างง่าย นอกจากนี้ต้องสุ่มตัวอย่างอาหารส่งห้องปฏิบัติการที่เชื่อถือได้เพื่อวิเคราะห์คุณภาพและสารตกค้างเป็นประจำ และเก็บบันทึกผลการตรวจวิเคราะห์ไว้ให้ตรวจสอบได้

2) การจัดการด้านสุขภาพสัตว์

ฟาร์มต้องมีระบบเฝ้าระวังควบคุมและป้องกันโรคอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้รวมถึง การมีโปรแกรมการทำลายเชื้อโรคก่อนเข้าและออกจากฟาร์ม การป้องกันการสะสมของเชื้อโรคใน ฟาร์ม การควบคุมโรคให้สงบโดยเร็ว และไม่ให้แพร่ระบาดจากฟาร์ม

การบำบัดโรคสัตว์ต้องปฏิบัติตาม พรบ.ควบคุมการประกอบการบำบัดโรคสัตว์ พ.ศ. 2505

การใช้ยาสำหรับสัตว์ต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดการใช้ยาสำหรับสัตว์ (มอก. 7001 – 2004)

3) การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม

ประเภทของเสีย ของเสียที่เกิดจากฟาร์มปศุสัตว์จะประกอบด้วย ขยะมูลฝอย ซากสุกร มูลสุกร และ น้ำเสีย

การกำจัดหรือบำบัดของเสีย

ฟาร์มจะต้องจัดให้มีระบบกำจัดหรือบำบัดของเสียที่เหมาะสม เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อ ผู้ที่อยู่อาศัยข้างเคียงหรือสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย

- ขยะมูลฝอย ทำการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยในถังขยะที่มีฝาปิดมิดชิด และนำไปกำจัด ที่ในบริเวณที่ทิ้งของเทศบาล สุขาภิบาลหรือองค์การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

- ซากสุกรฟาร์มจะต้องมีการจัดการกับซากสุกรให้ถูกสุขลักษณะอนามัย

- มูลสุกรนำไปทำปุ๋ยหรือหมักเป็นปุ๋ยโดยไม่ทิ้งหรือกองเก็บในลักษณะที่จะทำให้เกิด กลิ่นหรือก่อความรำคาญ ต่อผู้ที่อยู่อาศัยข้างเคียง

- น้ำเสีย ฟาร์มต้องมีระบบเก็บกักหรือบำบัดน้ำเสียทั้งนี้ น้ำที่ทิ้งจะต้องมีคุณภาพน้ำ เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพน้ำที่กำหนด